

A HTMT HÍREI

Rendhagyóan, online módon került sor a SZMAT 8. Közgyűlésére

2021. február 19-én Mészáros András, a SZMAT elnökének megnyitójával vette kezdetét a SZMAT 2020-as évi közgyűlése. Mészáros András az elmúlt év újfajta kihívásairól, és a reá adott releváns válaszok lehetőségeiről beszélt az Immanuel Kant által megfogalmazott gondolatmenet jegyében. A gyűlésen felszólalt Kocsis Károly, az MTK EB elnöke is. Felszólalásában megemlékezett a SZMAT korábbi, Alsósztrégován megtartott hagyományos, jó hangulatú jelenléti közgyűlésére, és a leköszönő Lovász László elnök úr előadására. Tolmácsolta Freund Tamás MTA elnök üdvözlését...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

A két nemzet kapcsolatáról tárgyaltak

Horvátország és Magyarország viszonya politikai és gazdasági szempontból is példaértékű, állapították meg múlt csütörtöki találkozásukon Darko Sobota, a Horvát Szábor és a magyar Országgyűlés baráti tagozatának nemrég kinevezett horvát elnöke és dr. Demcsák Csaba, Magyarország zágrábi nagykövete. A tárgyaláson felvetették, hogy Kiskunhalas és Lepoglava testvér települési kapcsolatot létesíthetne, mivel mindkét helyen komoly tradíciója van a csipkekötésnek. A nagykövet a találkozó alkalmával elmondta, Magyarország támogatja Horvátország mielőbbi csatlakozását a schengeni övezetbe, ami még inkább összekötné a két országot és jót tenne a gazdaságnak is. A tanácskozáson a horvát-magyar barátság napjáról is egyeztettek a felek, melyről várhatóan hamarosan dönt a horvát szábor...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#)

Ismét indul magyar nyelvtanfolyam az eszéki magyar iskolaközpontban

Több éven keresztül száznál is több hallgatója volt a felnőtteknek szervezett magyar nyelvtanfolyamnak az eszéki Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központban. A kurzus aztán évekig szünetelt, 2018-ban indították be ismét, miután számos olyan személy kereste meg az intézményt, aki munkája miatt vagy családi okokból meg szeretne tanulni magyarul, ezért döntöttek úgy, hogy van értelme ismét beindítani a 60 órás képzési idejű magyar nyelvtanfolyamokat. Azóta évente kétszer is meghirdetik...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#)

Koronakompatibilis volt az idei kakasütés hagyomány

Szűkebb keretek között, de megtartották a kakasütést Várdarócon – vendégek nélkül zajlott a program, a szokások felelevenítésére helyezték a hangsúlyt, mellyel a Várdaróc Magyar Kultúregyesület célja, hogy ne szakadjon meg a hagyomány a drávaszögi faluban. A kakasütést ma már Kárpát-medence szerte ismerik, a Külhoni Magyar Értéktár részét képezi. Ehhez nagyban hozzájárultak a várdaróci fiatalok, akik tizenkilenc évvel ezelőtt felélesztették az egykor az Alfalukban ismert farsangi népszokást. A Várdaróc Magyar Kultúregyesület egy nagyszabású farsangi programot kerekített köré, így az mára a térség legnagyobb farsangi rendezvényévé vált...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Az oktatási jogok kiterjesztését követelik a népcsoportok

Napjainkban Karintiában a szlovén, Burgenlandban a horvát, a magyar és a roma nyelvű oktatást garantálja kisebbségi iskolatörvény, amely két tannyelvű állami és helyi iskolákban valósul meg, egészen az érettségig. A népcsoportok képviselői szerint azonban a több évtizede született szabályozás felett eljárt az idő. A társadalmi, gazdasági változások miatt számos család kényszerül elvándorolni szülőfalujából, és Bécsben, Grácban, illetve más nagyvárosokban keresni a boldogulást. A gyermekek kétnyelvű oktatása így a költözéskor megszakad, vagy el sem tud kezdődni. Hollós József, a Magyar Népcsoporttanács elnöke az oktatási jogok kérdéséről: Különösen a fővárosban sürgető a helyzet. [...] A kisebbségi iskolaügy szövetségi hatáskör, így a parlamentnek kell törvényt alkotnia róla. A népcsoportok képviselői a következő hetekben egyeztetéseket kezdeményeznek a kormány, a parlamenti pártok és az érintett tartományok képviselőivel. [...] Ott állnak a sorban a lengyelek, a törökök, stb. de mi [...] őshonos népcsoportnak vagyunk elismerve...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Rádióinterjú: Csiszár Rita nyelvész szociológus; Molnár Szilvia logopédus

Február 21-én ünnepeljük az anyanyelv nemzetközi napját. Ezt az ünnepet az UNESCO közgyűlése 1999-ben hozta létre. A nemzetközi szervezet ezzel is fel kívánta hívni a figyelmet a nyelvi sokszínűségekre és gazdagságra. [...] Csiszár Rita, alkalmazott nyelvész, szociológus, nyelvtanár mintegy 20 éve foglalkozik a két- és többnyelvűséghez kapcsolódó különböző témákkal. Ez idő alatt nemcsak kutatóként és számos publikáció szerzőjeként, de hosszú ideje külföldön élve magánemberként is megismerte mindazokat az örömeket és persze nehézségeket is, amelyek a többnyelvű élet mindennapos velejárói. Kilenc éve Svájcban él, azonban több, mint tíz évig Ausztriában élt, és a 2007-ben befejezett doktori disszertációjában az ausztriai magyarság kétnyelvű nyelvhasználatának a jellemzőit vizsgálta. Az akkori kutatásában a migrációs eredetű bécsi diaszpóra és a burgenlandi őshonos magyar népcsoport nyelvhasználatát hasonlította össze, így többször megfordult Burgenland magyarlakta településein is. [...] Molnár Szilvia Bécsben élő logopédus az anyanyelvi fejlesztés jelentőségéről...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Túl a 100.000. magyar nyelvű tanácsadón

Közel 20 éves fennállása alatt több mint 100.000 esetben adtak tanácsot az Osztrák Szakszervezeti Szövetség (ÖGB Burgenland) magyar nyelvű tanácsadó szolgálatának munkatársai. Az anyanyelv nemzetközi napja kapcsán a szervezet hangsúlyozza: fontos, hogy a külföldi munkavállalók is megismerjék jogait. Az ÖGB 2002-ben határozta el, hogy munkajogi tanácsadó szolgálatát magyar nyelven is elindítja. Végül 2004-ben, Magyarország Európai Unió csatlakozásának évében indult újtára a szolgáltatást. [...] Mára az agrárium szinte teljesen eltűnt a palettáról, viszont megjelent a termelészetektor, a kereskedelem, az ápolás-egészségügy és a sokszínű szolgáltatói szektor is – idézte fel a végbement változásokat Dallos Bertold, a ma már négy főt foglalkoztató tanácsadó szolgálat munkatársa. [...] A szolgálat ma is fontos szerepet tölt be a munkaerőpiacon: csak Burgenlandban több mint 18.000 magyar munkavállaló dolgozik. Az egy éve tartó koronakrízis a tanácsadások témáját és gyakoriságát is átírta. Csak az elmúlt hónapokban mintegy félmillió alkalommal keresték az ÖGB munkatársait...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Emlékmű a tömegmészárlás áldozatainak

A gyanafalvi tömegmészárlás áldozatainak állítanak emléket Gyanafalván/Jennersdorf. 1945-ben Gyanafalva határában 29 magyarországi származású zsidó kényszermunkást lőttek agyon, vagy vertek halálra a tervezett emlékmű helyén. Az áldozatok mindegyike a délkeleti védelmi fal építésén dolgozott. Az SS-őrök egy olyan gödörbe temették a holttesteket, ahová a környező falvak lakói hordták az elhullott állatok tetemeit...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Lehet-e, szabad-e kisebbségi nyelven a szerb parlamentben?

Shaip Kamberi, az Egyesült Völgy – Szandzsák Demokratikus Akció Párt (SDA) képviselői csoport vezetője és a párt elnöke február 9-én a szerb parlamentben az anyanyelvén, azaz albán nyelven tett fel képviselői kérdést Ana Brnabić kormányfőnek. A többségi Szerb Haladó Párt (SNS) képviselőinek a közbeszólásaira, akik nem értették mit mond Kamberi, Ivica Dačić, a képviselőház nem éppen a kisebbségek iránti barátságáról ismert elnöke reagált, aki „megkérte” a képviselőket, hogy az Ügyrendi Szabályzattal és a viselkedési kódexszel összhangban, ne szóljanak közbe. Egyedül azt kérem önöktől (albán képviselőktől), hogy ezt (mármint az anyanyelven való felszólalást – B. A.) időben jelezzék, hogy fordítókat biztosítsunk, monda Dačić. Erre Kamberi azt válaszolta, hogy a parlamentben csak két fordító van szükség, egy magyarra és egy albánra, és jó lenne, hogy azok állandóan jelen lennének...” Forrás: Delhir.info: [teljes cikk >](#)

Megjelent a Smaragd asztal című könyv

Ifj. Brenner József, ismertebb nevén Csáth Géza 134 évvel ezelőtt, 1887. február 13-án született Szabadkán. A legtöbben az irodalmi munkásságát ismerik, ám tehetsége emellett a zeneszerzés és a képzőművészet területén is megmutatkozott. Nemrég jelent meg a Smaragd asztal című könyv, amely az író válogatott levelezését tartalmazza. A kötet fedőlapján látható rajz Csáth Géza munkája, amely benne van a fentebb említett vázlatfüzetben. Minderről dr. Ninkov K. Olgával, a Szabadkai Városi Múzeum művészettörténészeivel, muzeológusával beszélgettünk. Az új kötet a Magvető Kiadó jóvoltából jelent meg. [...] Tizenkét évvel ezelőtt, 2009-ben a Szabadkai Városi Könyvtár megjelentette a gyűjteményükben lévő negyedik Páciensek könyvét, pontosabban a földesi napló illusztrációs anyagát...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: Szabó Judit, az Úvidéki Agapé Könyvkiadó oszlopos tagja

A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség Plakett díjban részesítette Szabó Juditot, az újvidéki Agapé Könyvkiadó oszlopos tagját, a Hitélet katolikus folyóirat szerkesztőjét. Riportalanyom emellett a Háló Közösségfejlesztő Keresztény Egyesület alapító tagja, tíz

évig aktívan részt vett a működésében, illetve 2004 óta a szabadkai Teológiai-Katekétikai Intézet tanára, ahol a magyar katolikus egyház történelmét, illetve egyházművészetet tanít. [...] Huszonnégy évvel ezelőtt kerültem az Agapéba, előtte gyakorló pedagógusként dolgoztam, történelemtanár voltam több újvidéki, pirosi, budiszavai iskolában. [...] Itt viszont egy „kolostori” hangulat uralkodott, megkaptam a kis irodámat — akkor többen dolgoztunk, tizenvalahányan voltunk az Agapéban, mert még a nyomda is működött. Kellett egy év, mire sikerült átállnom. Ami nagyon tetszett, hogy senki sem ült a nyakamon, tehát megmondták, hogy mit várnak el tőlem, mikor van a lapzártá, de a többit rám bízta. Két könyvet írtam gyerekeknek a Példaképed — védőszentek sorozatban...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Könyvcsomag a szenttamási Népkönyvtárnak

A szenttamási Gion Nándor Kulturális Központ a kiadványaiból és társkiadványokból összeállított könyvcsomagot ajándékozott a szenttamási Népkönyvtárnak. A csomagot az Emlékház munkatársai, dr. Horváth Futó Hargita, az MTA külső köztestületének tagja, Németh Dezső és Paraczkó László adták át a könyvtár igazgatónőjének, Kiss Évának. Az összesen 20 címszóból álló adomány az elmúlt 10 év munkájának az eredménye – mondta többek között Németh Dezső, a kulturális központ elnöke. A kutatási munkákból több helytörténeti kötet is összeállt, ezek között van... [...] A kérdésre, hogy mit jelent a Népkönyvtár számára az ajándék, Kiss Éva, az intézmény igazgatója elmondta, a próza kedvelői mellett a kutatókat is várják, hiszen kiváló forrásanyagok állnak a rendelkezésükre...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Rendhagyó módon tartották meg az anyanyelv nemzetközi napját Antalfalván

Ma ünnepeljük az anyanyelv nemzetközi napját. Antalfalván igyekeznek minden évben megemlékezni erről a napról. Az antalfalvi ünnepség főszervezője a kezdetektől fogva Pavel Babka. „Nem választhatjuk meg a szüleinket, az anyanyelvet mindenki úgy kapja, ahogy. De láthattuk, ha valaki bárhol a világon megszületik és a kisebbségi nyelvet beszéli, annak a személynek nagyobb szüksége van arra, hogy megkeresse a lehetőséget, hogy megértse magát a többségi nemzettel.” Antalfalva egy többnemzetiségű önkormányzat, ahol szlovákok, szerbek, románok és magyarok is élnek. A nemzeti közösségek megőrizték jellegzetes tájszólásukat is. A községben a magyarok zöme Torontálvásárhelyen él...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Megemlékezés Bányai Jánosról: Öt éve hunyt el a vajdasági irodalmi élet meghatározó személyisége

Vasárnap délelőtt Bácsfeketehegyén Bányai János irodalmárra, egyetemi tanárra emlékeztek. A szerény keretek között megszervezett megemlékezés istentisztelettel kezdődött a református egyházközség imaházában. Ezt követően a Bányai János sírjánál Bordás Győző író mondott beszédet, majd a jelenlévők elhelyezték a kegyelet virágait. A megemlékezést többek között megtisztelte jelenlétével Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke. [...] Virág Gábor, a Forum Könyvkiadó Intézet igazgatója, az MTA külső köztestületének tagja... [...] Ő elsősorban tanárember volt, de emellett író, kritikus, irodalomtörténész is. 42 generációt vezetett ki a Magyar Tanszéken, először asszisztensként, majd rendkívüli tanárként és végül rendes tanárként, mondta beszédében Bordás Győző, aki 8 éven át közösen szerkesztette Bányaiával a Híd folyóiratot...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)

Huzsvár László püspökre emlékeztek Újvidéken

A közelmúltban Szabadkán megalakult Huzsvár László Baráti Kör a jövőben események sorával tervezi megőrizni a néhai püspök emlékét. A baráti kört a Keresztény Értelmiségi Kör vezeti, a msgr. Huzsvár László életével és munkásságával kapcsolatos szellemi hagyatékot és tárgyi emlékeket gyűjtik. Szombaton a székvárosi Mária Neve plébániatemplomban megemlékezést szerveztek abból az alkalomból, hogy a néhai főpásztor február 21-én ünnepelte volna 90. születésnapját. A koncelebrált szentmisén Harmath Károly ferences rendi atya Huzsvár püspökről mint a vajdasági magyarság kiváló személyiségéről beszélt...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

A Kisebbségi Kulturális Alap (KKA) működése

A Kisebbségi Kulturális Alap (KKA) munkáját is jelentősen megnehezíti a koronavírus-járvány, az első támogatásokat májusban fizethetik ki. „Az utolsó pályázati határidő január 29-én járt le” – mondta Molnár Norbert, a Kisebbségi Kulturális Alap igazgatója. Molnár lapunknak elmondta, az összes kisebbség vonatkozásában nagyjából 100 olyan rendezvényről tudnak, amelyre a szervezők a 2020-as évadban pénzt nyertek, de az esemény eddig nem valósult meg. „Vannak olyan rendezvényszervezők, akik már tavaly jelezték, hogy nem fogják tudni megvalósítani a pályázatban foglalt eseményt és visszaküldték a pénzt, ezeket a forrásokat átcsoportosítottuk a 2021-es költségvetésbe” – mondta az igazgató, és hozzátette, hozzávetőlegesen egymillió euróról van szó. „A

magyar kisebbség esetében ez idén félmillió eurós pluszforrást jelent” – mondta Molnár, azzal, hogy így 2021-ben összesen nyolc és fél millió eurót oszthatnak szét. [...] Tavaly szeptemberben a Kisebbségi Kulturális Alap kapta feladatát, hogy írja ki azokat az ösztöndíjpályázatokat, amelyekkel a kulturális tárca kívánta segíteni a világjárvány miatt bevétel nélkül maradt kisebbségi művészeket és kulturális szférában dolgozókat. Az alap így összesen 450 ezer eurónyi ösztöndíjat osztott a fenti elv alapján szét. „Hozzávetőlegesen 230 pályázat érkezett be, és ebből a KKA 161 ösztöndíjpályázatot támogatott” – mondta az alap igazgatója, és hozzátette, hogy a nyertes pályázatok között körülbelül 79 érkezett a magyar kisebbség köréből...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk](#)

>

A Bethlenfalvyak visszakapták hunfalvi birtokaikat

Bethlenfalvy Ernő unokája visszaszerezte a Tatra alatti birtokait – írta ma a szlovák hnonline portál. Mint fogalmaznak, az unoka, Peter von Bethlenfalvy több éves küzdelem után kapta vissza annak a kiterjedt vagyonnak egy részét, amelyet nagyapja, Bethlenfalvy Ernő Hunfalván (Késmárki járás) birtokolt. A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapján fellelhető információk szerint a nagyapa, 1881-ben, Késmárkon született. Közgazdászként és természetkedvelőként élete jelentős részét hunfalvai birtokán töltötte, melyet 1945-ben magyar származása miatt államosítottak. [...] A birtokokat visszaperlő Peter von Bethlenfalvy, korábban vezető pozíciókat töltött be a Nemzetközi Migrációs Szervezetben (IOM) Brüsszelben, Rómában és Bécsben – a migrációért és az emberi jogok biztosításáért felelős európai és nemzetközi szervezetek vezető személyiségeként. Saját jogaiért is hosszú éveken keresztül pereskedett a szlovák hatóságokkal, konkrétan a Szlovák Földalappal, melytől a kárpótlási törvény értelmében az ősei tulajdonában lévő földek visszaszolgáltatását kérte a Tatra alatti Hunfalván...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Elveszítheti önállóságát a komáromi magyar speciális alapiskola

Az iskolát lényegében a szlovák tannyelvű intézmény alá szerveznék be szeptember 1-től, ám azt az iskolát sem hagynák érintetlenül. A Nyitrai Járási Hivatal Oktatási Osztálya (OÚN-OŠ) erről a napokban egyeztetett Nagy Beátával, a magyar iskola igazgatójával is, akinek kétségei vannak az átszervezéssel kapcsolatban. Nagy Beáta, aki szerint először még tavaly novemberben merült fel ez a lehetőség fenntartójuk, a Nyitrai Járási Hivatal részéről. Hozzátette, az iskolatanács biztosan tiltakozni fog, de nem tudják, hogy ezt mennyire fogja figyelembe venni a hivatal. Az OÚN-OŠ az emberi erőforrások jobb felhasználása mellett a gazdasági racionalizációval magyarázza az átszervezés szükségességét. Az ügyben megkerestük Marián Moravčíkot, az OÚN-OŠ vezetőjét. [...] Az átszervezés emellett érintené Bátorkeszit is, ugyanis ott a komáromi magyar Speciális Iskolának működik egy kihelyezett tagozata...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Könyvajánló: Tarics Péter új könyve, ezúttal gróf Széchenyi Istvánról

A budapesti Romanika Kiadó gondozásában – „A Szent Korona öröksége” című sorozat XXXV. köteteként – jelent meg a napokban Tarics Péter tizenhetedik könyve, amely „a legnagyobb és leghívebb magyar”, gróf Széchenyi István életét, életművét, annak hatását, mához szóló üzenetét, iránymutatását, illetve halálának körülményeit dolgozta fel, a témában végzett legújabb kutatási eredményeit felsorakoztatva. A kötet a szerző három és fél évtizedes kutatómunkájának eredménye, tudományos alapokra helyezett, hiteles történeti utazás, rendhagyó monográfia. A mintegy 400 oldalas könyvben megfogalmazódnak Széchenyi korszakalkotó gondolatai a ma embere, a mai magyar közösségek számára. Tarics Péter a könyvben tételesen megcáfolja, hogy gróf Széchenyi István öngyilkos lett volna, és kétségbevonhatatlan bizonyítékokkal, valamint kriminálisztikai módszerekkel, a kriminológia és a büntetőjog tudományos eszközeivel támasztja alá, hogy a Széchenyi 1860. április 8-án hajnalban politikai gyilkosság áldozata lett. A járványhelyzet javulását követően a szerző és a kiadó elindul a könyv Kárpát-medencei bemutató körútjára...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Könyvajánló: A komáromi Concordia Vegyeskar jubileumi évkönyve

A Csemadok Komáromi Városi Szervezete által kiadott Negyven év összhangban című jubileumi évkönyv nem csak a helyi lokálpatrióták könyvespolcára kívánkozik. A Stubendek István által vezényelt kórus ugyanis a nemzettudat-erősítése, bel- és külföldi sikerei révén a tágabb környezete elismerését, szeretetét is kivívta. Stubendek Istvánt, a kötet szerkesztőjét és segítőitársait hármas cél vezényelte: a kezdetektől (1980. május 26-tól 2020. november 22-ig) dokumentálni az elmúlt négy évtized legjelentősebb eseményeit, továbbá bemutatni egy felvidéki magyar kórust, amely értékes magyar egyházi és világi művek hű tolmácsolója, végül vonzó példát állítani a szülőföldjén felnövekvő új magyar nemzedék elé. Külön figyelmet érdemel a felvidéki, illetve komáromi kóruslét előzményeinek taglalása, amiből egyebek mellett kiderül, hogy 1918 előtt a magyarlakta területeken 20-25 énekkar működött...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Népszámlálási cikksorozatok és videók: Magyar vagyok. Mit jelent Önnek ez a mondat?

A kassai Palladis Polgári Társulás a február 15-én kezdődő népszámláláshoz kapcsolódva öt elismert kassai magyarról készített egy-egy rövidfilmet. A kisfilmek a következő hetek szerdáin jelennek meg, és nyilvánosságra kerülésük után be is mutatjuk őket portálunkon. A sorozat első részének Varga Anikó színésznő a főszereplője. [...] A szlovákság számára a népszámlálás pusztán

egy állapotfelmérés, néhány érdekes statisztikai adat. Nekünk, magyaroknak és a többi kisebbségben élő közösségnek viszont elemi jelentőségű...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Riport: A Nógrádi Könyvtár

A Nógrádi Könyvtárnak jelenleg mintegy 3000 regisztrált olvasója van. Ez a szám február első felében 90 olvasóval bővült. Könyvállományában közel 120 ezer kötet található, melyből mintegy 22 ezer magyar nyelvű. Nem minden könyv kölesönözhető. A könyvtár helytörténeti osztályán csaknem valamennyi, a régióval kapcsolatos kiadvány megtalálható, beleértve a régióról megjelent íráskatalógizált gyűjteményt is. A közelmúltban megújult olvasóteremben az olvasók rendelkezésére állnak a napi- és hetilapok, folyóiratok. Közöttük magyar nyelvűek is, például a Nők Lapja és a Prágai Tükör. A Nógrádi Könyvtár az idén ünnepi fennállásának 170-dik évfordulóját, mely alkalomból egy képes albumot szeretne megjelentetni. [...] A Losonci Városi Könyvtár alapjait a város 1849-es felégetése után 1851-ben a Kubinyi-család, konkrétan Kubinyi Ágoston rakta le, aki saját könyvtárából 200 kötetet ajánlott fel e célra...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Minden ukrán állampolgárnak joga van ingyen földterülethez jutni

Ukrajnában a hatályos törvény lehetővé teszi minden állampolgár számára, hogy térítésmentesen földtulajdont szerezzen az állami és kommunális földalapról, áll a ligazakon.net információjában. A törvény előírja, milyen célra és mekkora területre tarthat igényt az állampolgár. Ezek mindegyikét csak egy alkalommal igényelheti térítésmentesen az ukrán állampolgár. Az igénylés és a földhöz jutás azonban bonyolult jogi procedúra. Rengeteg bürokratikus lépésről kell hat fokozatban megjárnia annak, aki földtulajdonra vágyik Ukrajnában...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Zelenszkij javasolja a nemzeti kisebbségekre vonatkozó törvény elfogadását

Volodimir Zelenszkij ukrán elnök szerint Ukrajnában szükség van egy nemzeti kisebbségek jogainak védelméről szóló törvény elfogadására. Volodimir Zelenszkij ukrán elnök a Legfelsőbb Tanács és a Miniszteri Kabinet képviselőivel folytatott megbeszélésen javasolta a nemzeti kisebbségek jogainak védelméről szóló törvény elfogadását. Ez a törvény a nyelvhasználatot, valamint az identitás védelmét fogja szabályozni – adta hírül az RBC Ukrajna hírportál. [...] A kárpátaljai fellebbviteli bíróság zár alá vette Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnökének otthonában tartott házkutatáskor lefoglalt vagyontárgyakat, melyek a továbbiakban tárgyi bizonyítékként szolgálnak a bünvádi eljárásban...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Interjú: Szabó Árpád, Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium igazgatója

A Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium jogelődje, a Magyar Állami Királyi Főgimnázium 1895-től működött. Az immár Bethlen Gábor nevét viselő intézmény 1991. szeptember elsején nyitotta meg kapuit, tehát idén ünnepi újraindulásának harmincadik évfordulóját. Az eltelt évtizedek alatt sok minden történt a gimnázium életében, voltak sikerek és kevésbé könnyű időszakok, de az iskola minden akadályt legyőzött, magas szintű oktatás zajlik a falai között. A ZNO-t véve alapul a legutóbbi tanév is ezt bizonyítja, ugyanis a mi gimnáziumunk végzett az első helyen a magyar iskolák között – kezdte beszélgetésünket Szabó Árpád, aki 1999 óta igazgatja a tanintézményt. [...] Míg régebben egy-egy felvételi alkalmával 180-200 gyerek közül választották ki a legjobbakat, sokukat helyhiány miatt nem tudták felvenni, az utóbbi években a 80-at sem éri el a felvételizők száma. Közülük kell kiválasztani azokat a gyerekeket, akik tovább tanulhatnak a tanintézményben, ugyanis a szintet tartani kell. [...] Ha minden jól megy, az átadásra 2022. szeptember elsején kerül sor...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Tantermi és távoktatás, felvételi és hitélet a Nagyberegi Református Líceumban

A Nagyberegi Református Líceum 1993-ban nyitotta meg kapuit, és azóta rengeteg változáson estek át az épületei, a tantermek és a tanári kar is. A megújulás és az alkalmazkodás folyamatos dolog a líceumban. De van, ami nem változott: a hitre való nevelés. Az elmúlt év változásairól, a felvételi és az előkészítőkről Kovács András igazgató, míg a hitletről és a nevelésről Tóth László lelkész igazgató tájékoztatja az érdeklődőket hetilapunkon keresztül. [...] Az új tanév közeledtével, a nyár folyamán a tanári kar igyekezett minél alaposabban felkészülni az esetleges távoktatásra. Az igazgató úr elmondása szerint a rendelkezésre álló időt azzal töltötték, hogy átgondolják a lehetőségek sokaságát, s azt választják, amelyik a leghatékonyabb a diákok és a tanárok számára egyaránt. Így jutottak el a Google felületéhez, és ezen belül alakították ki azt az iskolai rendszert, amelyben a tanárok is kellőképpen tapasztaltakká váltak. A líceum természetesen a 2021-es tanévben is felvételt hirdet azon tanulóknak számára, akik fontosnak tartják az egyházi tanítást és a színvonalas oktatást...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Könyvajánló: Szláv elemek a kárpátaljai Beregszászi járás magyar nyelvjárásaiban

Megjelent Gazdag Vilmos, az MTA külső köztestületi tagjának: Szláv elemek a kárpátaljai Beregszászi járás magyar nyelvjárásaiban című kötete a Termini Egyesület kiadó gondozásában. A Szláv elemek a kárpátaljai Beregszászi járás magyar nyelvjárásaiban című kiadvány alapját a szerző 2018. május 11-én megvédett azonos című doktori értekezése képezi. A monográfia a kétnyelvűség helyzet következtében meghonosodott orosz és ukrán lexikai elemek különböző nyelvhasználati szintereken való előfordulását és csoportosítási lehetőségeit mutatja be a kárpátaljai Beregszászi járás magyar nyelvjárásainak és nyelvhasználati szintereinek ez irányú vizsgálata alapján...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Magyarok szülőföldjükön, kisebbségben

Magyar újságok Kárpátalján az első Csehszlovák Köztársaságban – címmel érdekes és igencsak értékes kiadványt jelentetett meg az Intermix Kiadó az elmúlt esztendőben. A könyv szerzője, a Magyarországon élő, de erős kárpátaljai gyökerekkel rendelkező Kiss Ágnes a csehszlovák érában vidékünkön megjelent magyar nyelvű lapokat mutatja be. Mi ezúttal a Beregszászon megjelenő Ruszinszkói Magyar Gazda hetilapot szemlizzük. A Ruszinszkói Magyar Gazda 1926-tól megjelenő vasárnapi lap volt, Egyri Ferenc, Polchy István és Bodáky István szerkesztésében. Az Országos Magyar Kisgazda-, Földműves és Kisiparospárt, Magyar Nemzeti Párt Ruszinszkói Kerületének hivatalos lapja. A lap 1930-ban változtatta meg a nevét, és azontúl Kárpáti Magyar Gazda néven jelent meg. [...] Amikor Kárpátalja későbbi kormányzója, Konstantin Hrabar még csak mint Ungvár polgármestere meghívta a térség politikai pártjainak képviselőit, hogy vegyenek részt a Csehszlovák Köztársaság 10 éves évfordulójának méltó előkészítésében, Korláth Endre képviselő nyílt levélben utasította vissza a meghívást...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Felhívás: XV. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferencia

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, az Országos Tudományos Diákköri Tanács TDK Határok nélkül (HTDK) programjával együttműködve [...] meghirdeti a XV. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferenciát (XV. KTDK). A konferencia időpontja és helyszíne: 2021. május 14., II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász. [...]A konferenciára nevezni az alábbi regisztrációs felületen van lehetőség. A bemutatásra szánt pályamunkát (dolgozat) kizárólag elektronikus formában legkésőbb 2021. március 10-ig lehet feltölteni a regisztrációs felületre...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Tovább szivárog a nehézfémeket tartalmazó bányavíz a Máramaros megyei tárnából

Annak ellenére, hogy a hatóságok felszólították az érintett társaságot a szennyezés forrásának megszüntetésére, tovább szivárog a nehézfémeket tartalmazó bányavíz a Máramaros megyei Câmpurele bánya tárnájából. A vízügyi igazgatóság illetékesének közlése szerint a bányavíz másodpercenként 0,17 köbméteres hozammal folyik ki a lezárt tárnából. Megjegyzendő, hogy a bányavíz a szerdai kiömlés első óráiban másodpercenként 1,5-1,6 köbméteres hozammal folyt a Láposbánya patakba, és vöröses színű üledéket sodort magával...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Magyarországot is le hagyjuk, és még a lengyelekkel is felvesszük a versenyt egy fontos jóléti mutatóban

A legfrissebb, decemberben közzétett adatok szerint Románia továbbra is szépen zárkózik fel az európai átlaghoz az egy főre jutó tényleges fogyasztás (AIC) tekintetében. "A tényleges egyéni fogyasztási kiadások magukba foglalják azokat a közvetlen kiadásokat, amelyek révén a háztartások javakat és szolgáltatásokat vásárolnak. Dr. Székely Imre, a BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Magyar Intézet oktatója, az MTA külső köztestületének tagja, a távoktatási képzés igazgatóját kértük meg arra, hogy segítsen megérteni és helyesen értelmezni ezeket az adatokat. De mi a magyarázata annak, hogy "túlteljesítünk" ebben a mutatóban? Székely Imre szerint a válasz megtalálásához meg kell nézni az egy főre jutó GDP szerkezetét az EU 27 tagállamának szintjén, valamint Románia esetében... [...] Székely Imre ugyanakkor arra is rámutatott, annak ellenére, hogy az elmúlt 20 évben az átlagjövedelemből megvásárolható fogyasztói kosár tartalma megduplázódott, mégsem növekedett jelentősen a megtakarítási ráta, legalábbis az időszak során legfeljebb átmenetileg volt ez tapasztalható...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Románia, az árnyékszékek országa

Elkeserítő adatokat közölt az Országos Statisztikai Intézet (INS) a romániai lakosság vezetékes vízfogyasztására, valamint a csatornahálózatra való csatlakozást illetően. Ebből kiderül, hogy bár az utóbbi évtizedben az országban javultak az erre vonatkozó adatok, az Európai Unió országai között továbbra is Romániában a legnagyobb azoknak az aránya, akik nem rendelkeznek fürdővel, zuhanyzóval és beltéri illemhellyel. Románia nemcsak hogy a maga 22,4 százalékával az Unió sereghajtója. A kormány fenntartható

fejlesztési főosztályát vezető egykori környezetvédelmi miniszter rámutatott: A nyilvános vízellátó rendszerhez csatlakozottak aránya is alacsony, az eldugott kis falvakban és tanyákon a helyzet siralmas. Bukarestnek egész lakóövezetei vannak, ahol a negyven-ötven évvel ezelőtt megépült ingatlanokat a mai napig nem sikerült a szennyvízhálózatra csatlakoztatni. Borbély László a Krónikának elmondta, országsszerte számos olyan polgármesterrel találkozott, aki a választási kampányban vízhálózatot adott át, de ugyanakkor ellenezte a szennyvízcsatorna-rendszer megépítését. Egyeseknek csak a vezetékes víz bevezetése volt fontos, a csatornázás nem érdekelte őket, holott a törvény szerint a kettő együtt jár. Egyes előljárók pereskedni is képesek voltak ezért” – mondta Borbély...”
Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Együtműködési megállapodást kötött a Sapientia egyetem és a pedagógusok háza

Szorosabbra fűzi kapcsolatait a csíkszeredai Apáczai Csere János Pedagógusok Háza és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem: együttműködési megállapodást írt alá csütörtökön Ferencz-Salamon Alpár, a pedagógusok házának igazgatója és Tonk Márton professzor, az egyetem rektora. Az együttműködés célja, hogy a két intézmény sajátos eszköztárát felhasználva hangolja össze az egyetem előtti és az egyetemi oktatást, folyamatos képzési, kutatási és pedagógiai innovációs tevékenységek terén. A két intézmény munkatársai már korábban is dolgoztak együtt különböző projektek megvalósításában – mint a román nyelv oktatásának kisebbségi tanterv szerinti oktatása –, az együttműködési megállapodás ezt a jó partneri kapcsolatot hivatott megerősíteni. A pedagógusok háza erős iskolai kapcsolataival, de akár oktatás gyakorlási helyszín biztosításával is segíteni kívánja a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Tanárképző Intézetének működését, míg az egyetem a szakemberei által szakmai segítséget nyújt pedagógusok házában szakbizottságaiban...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Muzeális értékű kórházi liftek Segesváron

Amennyiben elkészül a terv, az idén végre kicserélhetik a segesvári kórház 125 éves kézi meghajtású liftjeit. A Monarchia idejében készült, muzeális értékű három felvonó közül egyet a kórház udvarán állítanának ki, egyet pedig megtartanának. A harmadikra a városi múzeum tart igényt. Pedig „már” hat évvel ezelőtt elkészült a dokumentáció a három régi lift kicserélésére, az önkormányzat megszavazta a szükséges összeget, a kórház többször is meghirdette a versenytárgyalást, ám egyetlen vállalkozó sem jelentkezett – magyarázta az ismétlődő kudarc okát a volt előljáró. Műszaki vizsga hiányában a lifteket elvileg nem szabadna használni. Csakhogy a felvonók ellenőrzését végző cégek a villanymotorral ellátott liftek vizsgálatára szakosodtak, így afféle patthelyzet alakult ki a kórház és az ellenőrző hatóság között. Segesváron a motort az emberi kar jelenti, amely kötelet húz...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Kolozsvár fejlődött a leginkább a romániai városok közül

Megtudtuk: az Eurostat szerint a romániai városok közül Kolozsvár fejlődött a legnagyobb mértékben. Így 2005–2019 között közel 65 ezer új munkahely jött létre a városban, ami a romániai új munkahelyek 12%-át jelenti. [...] A számítástechnikai cégeknek és az innovatív iparág művelőinek köszönhetően Kolozsvár nagyon jól áll gazdaságilag: magasak a fizetések, sok felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatal telepedik le a városban, ezzel ellensúlyozva a természetes öregedést, népességfogyást. Ha ez az irányvonal a továbbiakban is megmarad, a városba költöző felsőfokú végzettséggel és jó fizetéssel rendelkező fiatalok ellensúlyozni tudják a népességfogyást – vélték a Kolozsvár fejlesztésével, kutatásával és innovációjával kapcsolatos elképzeléseket ismertető közvita résztvevői. Az Innovációs és Lakossági Ötletközpont (CIIC) szervezésében zajló rendezvényen az is kiderült, hogy a metropoliszövezetben 200 ezerre tehető az aktív munkavállalók száma. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) rektora, Daniel David arra hívta fel a figyelmet, hogy a tudásgeneráló egyetemeknek is fontos szerepe lehet városfejlesztési és gazdasági növekedés szempontjából, ezért nagyobb figyelmet kell szentelni nekik...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Egy régészeti lelőhely mostoha sorsa

A nagyváradi vár nyugati fala előtt alakult ki a középkori Várad városmagja, de az újabb korokban is fontos szerepet játszott ez a hely a város életében. Az elmúlt évtizedekben tudatosan pusztították ezt a történelmi, régészeti szempontból kiemelten fontos területet, és úgy tűnik, hogy a jelenben is méltatlanul bánnak vele annak ellenére, hogy ma már műemlékvédelmi törvény is óvja a régészeti lelőhelyeket...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Pacepa, a disszidált Román hírszerző nyomot hagyott a történelemben

A napokban elhunyt Ion Mihai Pacepa munkássága akkor is nyomot hagyott a történelemben, ha könyve, a Vörös horizontok amerikai projektként akár propagandatermékként is felfogható – állapította meg a Krónikának Fodor János, az MTA külső köztestületének tagja, marosvásárhelyi történész. Egy nemrég lezárult életpályáról, amelyről ráadásul viszonylag keveset tudunk, nagyon nehéz leegyszerűsítő megállapítást tenni – válaszolt Fodor János azon kérdésünkre, hogy hős-e, avagy inkább áruló Ion Mihai Pacepa. A Román Külföldi Hírszerzés (SIE) egykori helyettes vezetője 1978-ban az Egyesült Államok németországi nagykövetségén politikai menedékjogot kért, majd amerikai letelepedése után leleplezte a keleti kommunista országokban dolgozó hírszerzők munkamódszereit. A történész emlékeztetett, hogy az előző rendszerben az állam szempontjából Pacepa disszidensnek,

gyakorlatilag halálra ítélt árulónak számított, tette hozzá a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Történeti Intézetének tanársegédje. Fodor elmondta, a rendszerváltást követően Pacepa jogilag rehabilitálódott, az Egyesült Államok Románia fontos katonai szövetségesevé vált, így az áruló szerep is átértékelődött. [...] Ion Mihai Pacepa munkája a romániai magyarok elnyomását sem hallgatta el, írt Király Károly leveleiről, kitért a román–magyar kapcsolatokra...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Új és készülő verseskötetéről kérdeztük László Noémit

Rendhagyó módon, az olvasók szeme láttára született meg László Noémi költő és Kürti Andrea illusztrátor legújabb közös projektjének, a Darázsolás című kötetnek a nagy része. Erről a jelenleg a kulisszák mögött folytatódó alkotómunkáról és előzményéről, a csíkszeredai Gutenberg kiadónál nemrég megjelent Műrepülés című kötetéről faggattuk László Noémit, akit nemrég Erdélyi Magyar Kortárs Kultúráért díjjal tüntettek ki. [...] Azt hiszem, hogy az én esetemben korábban sem sűrűn volt visszajelzés, úgyhogy ilyen tekintetben, nem volt nagy változás. De azért úgy éltem meg, hogy megjelent egy kötetem 2020 áprilisában, és még mindig olyan, mintha meg sem jelent volna. [...] Én mindig mondtam, hogy azért lettem költő, mert mindig szerettem volna rajzolni, de nincs hozzá tehetségem, és a vers némiképp rajzpótlék, szavakkal, metaforákkal rajzolnak azok, akik képtelenek eszközzel, ceruzával, tollal, ecsettel egy képet létrehozni, hiszen a vers, felerészben legalább, kép. Azt se feledjük el, hogy kicsit már érződik a vírus szele ezen a könyvön. Nagyon szép, de elég komor világ tárul föl a lapjain...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemény: A lemazolt magyar túraszövegek üzenetei

Már ezerkétszáz méter felett is zavaró a kétnyelvűség – fakadtam ki magamból, miután a marosvásárhelyi természetjárók, rendszeresen túrázó „ekések” bő két tucatnyi lelkes csapata tagjaként szembeötlött a kék festékkel lemazolt magyar szöveg helye a Jódtelep és Szalárd közötti túraösvény jelzőtábláján, a Görgényi-hegységben. Mert amennyiben a marosvásárhelyi Székely Vértanúk emlékművét fényes nappal román nemzeti színekre lepingálókát és a hasonló tetteket elkövetőket egy-kettőre előállítanák, és példás módon megbüntetnék, aligha lenne ilyen és hasonló nacionalista hözöngés. Az természetes, hogy az egykori Osztrák-Magyar Monarchia határán, a Kelemen-havasok gerincén haladó Mária Terézia-út többnyelvűségét az állam nyelve, az egységesen nemzetközi nyelvként elfogadott angol, a névadó anyanyelve és az egykori határ egyik felén államalkotóként élő, manapság jelentős kisebbséget alkotó magyar nyelv adja. Az információk feltüntetése négy nyelven dicséretes, de alapvetően természetesnek mondható. A magyar nyelv kiemelése és eltüntetése azonban természetellenes. Az ország, annak lakói számára szégyenfolt...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Szórvány és közösség papi szemmel

A Gyulafehérvári Római Katolikus Főegyházmegye kiterjedése nyomán több, még részben magyarlakta településen is igyekszik fenntartani egyházának állapotát, hagyományait. Hogy ennek ellensúlyozására több papra lenne szükség, az nem kérdés. Évről évre egyre kevesebben köteleződnek el az egyház szolgálatában, akik pedig mégis papnak állnak, idővel össze kell tartaniuk nagyobb létszámú közösségeket. Sok helyen a több ezer fő sem okoz gondot, míg máshol a pár száz is kihívást jelent. [...] Az első nehézséget az jelentette számomra, hogy a szórványban eltűnt az a nagyszámú közösség, amihez én korábban hozzászóltam, magyarán kevesebben vettek részt a szentmiséken” – elevenítette fel. Számára lelki szempontból fontos volt feldolgozni, hogy nincsenek meg azok a sikerek, amelyekkel korábban találkozott. Plébánosként megtanult örülni és értékelni apró dolgokat: ha valaki elvégzi a szentgyónását, ha valaki bemegy a plébániára segítségért vagy látogatóba, ha valakivel bizalmasabban tud beszélgetni. Aláhúzta, ő már ötödik éve van a szórványban, hosszú távon pedig akár ki is éghet bármelyik pap. „Emberből vagyunk. Néha saját vállamat kellett megveregessem, ha valamit jól csináltam. A negatív visszhangok felerősödnek, ami szintén le tud húzni. Túlságosan ragaszkodnak hozzám például olyan közegben, ahol csak öten járnak misére. Volt, amikor komolyan készültem, rengeteg mondanivalóm volt, de nem volt, akinek...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)